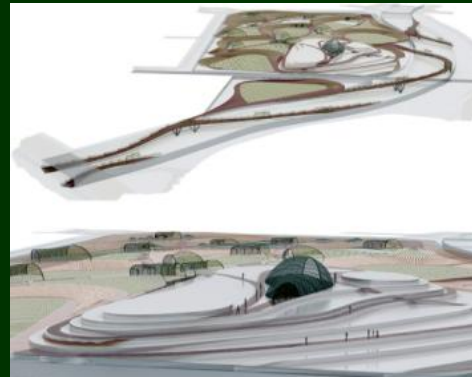

LA LINDE

Revista digital de Arqueología Profesional

Directores: Paloma Berrocal y Víctor M. Algarra

Coordinador de la Web: Carlos Russo

La investigació i la difusió del patrimoni cultural des de postulats democràtics i interdisciplinaris. El web “Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada”

LA LINDE, 2-2014, pp. 8-20

***La investigació i la difusió del patrimoni cultural
des de postulats democràtics i interdisciplinaris.
El web "Els Paisatges Culturals de la Séquia de
Montcada"***

*Entrevista a Ignasi Mangue Alférez,
Arqueòleg i documentalista*

En el nostre interès per conèixer col·lectius que es caracteritzen per la seua independència i interdisciplinarietat a l'hora d'intervenir, investigar i difondre el patrimoni cultural hem contactat amb Ignasi Mangue, un dels components de la [Fundació Assut](#) i coordinador de la web creada per aquesta fundació “[Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada](#)”. Tenint com a marc espacial un territori molt concret, el de l'Horta de València i, en particular, aquella àrea que s'inclou en l'àmbit de la comunitat de regants de la Reial Séquia de Montcada, al nord de l'àrea metropolitana de València, els promotors d'aquesta iniciativa multimèdia es plantegen com a objectiu fonamental aprofundir en el coneixement d'un paisatge cultural molt determinat i, seguint una relació bidireccional, projectar-divulgar aquest coneixement a la gent que conviu en aquest territori (però també a aquelles altres que es poden aproximar des de la distància per mitjà de la xarxa). D'aquesta manera, el compendi del "saber mil·lenari" que ha modelat el paisatge de l'horta, des d'una concepció eco-cultural, hauria de retornar més enriquit i interioritzat socialment (objectiu ideal per a tots els que ens dediquem a la gestió, investigació o difusió del patrimoni).

Separar-se del paisatge on s'inclou una determinada societat pot portar conseqüències funestes i això és una realitat que, a l'Àrea Metropolitana de València, desafortunadament, es continua patint després de la implantació de nous models socioculturals i pràctiques econòmic-especulatives molt agressives. Conseqüències que es converteixen no només en problemes de pèrdua d'identitat cultural, sinó també en pèrdues de caràcter mediambiental.

El coneixement és la pedra angular d'aquest projecte, com es manifesta en l'editorial de la web: "Aquesta web és una de les portes que obrim per entrar definitivament en el coneixement sobre aquests paisatges culturals de la Reial Séquia de Montcada. I en definitiva, procedir a la necessària recuperació de les diferents memòries, patrimonis, mirades i petjades d'aquest territori, per millorar el present i futur de la nostra societat. No oblidem, que conèixer i estimar aquesta terra, al cap i a la fi, és aprendre a conèixer, respectar i estimar qualsevol altre racó del món i formar part d'una societat més justa, solidària i democràtica". Un coneixement que ha de ser la base imprescindible per assistir a una irrenunciable participació ciutadana en la recuperació-manteniment del llegat cultural i, en aquest cas, en garantir un futur sostenible del territori..

Amb aquest ànim proposem una sèrie de preguntes sobre els fonaments d'aquest projecte web i les implicacions socials, culturals i ecològiques que persegueix. Entrevistem al voltant d'aquestes qüestions a Ignasi Mangué Alférez, arqueòleg i documentalista valencià, que viu un peu a València i altre a Barcelona. Llicenciat a la Universitat de València, en aquesta ciutat ha desenvolupat bona part de la seua tasca professional i investigadora, aprofundint en la relació ciutat-horta, recolzant-se sobretot en el coneixement de l'organització, disseny, gestió i distribució històrica de

l'aigua- el sistema de regadiu de l'horta -, del qual és un dels majors experts. Servisca com a exemple el seu imprescindible llibre d'història local "Marxalenes: de alquería islàmica a barrio de la ciudad de Valencia", on es reconstrueix l'evolució d'un territori que formava part del cinturó rural més pròxim a la ciutat de València i hui barri de la mateixa.

Però com ell mateix ens ha manifestat en alguna ocasió, la realització del Màster de " Didàctica de les Ciències Socials" a la Universitat Autònoma de Barcelona li va imprimir un gir decisiu en la seua concepció de les disciplines de la geografia i la història en l'àmbit educatiu i en la manera de divulgar i transmetre els coneixements.

- Per a començar a conèixer aquesta iniciativa, com va sorgir aquest projecte web de *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*? Quins eren els objectius inicials i els promotors d'aquesta idea?

El projecte com a tal, en el seu aspecte oficial, s'encetà fa tres anys, però la seua gestació intel·lectual començà molt abans. Em disculparàs, doncs, que abans de concretar l'inici més formal d'aquesta multimèdia crega d'obligat compliment explicar amb una mica de detall els seus primers antecedents.

Assut de la Séquia de Montcada. Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

La causa inicial de llançar aquest projecte estava íntimament lligada a la dilatada experiència que atresoràvem alguns membres de la **Fundació Assut**, respecte la nostra activitat simultània en els àmbits professional, acadèmic, i d'activisme cultural —popular— de l'Horta de València.

Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

Grosso modo, es pot dir que teníem un pòsit de sensibilitat diferent del d'altres investigadors, activistes o professionals també interessats en aquest territori. Pense que aquest llarg passeig temporal, transitant indiscriminadament entre les esferes de l'alta i baixa cultura de l'Horta, ens va fer molt conscients de les distintes mètriques, ritmes, dificultats i problemes socials que tenien aquests paisatges tradicionals, tant en la seua projecció passada i futura, com en el seu dia a dia.

Més específicament, crec que en el conjunt del nostre *background* hi ha dos elements que transcendeixen de la resta i resulten decisius en la formalització, anys després, d'un projecte web sobre aquests paisatges culturals. El primer, era la nostra relació habitual amb els regants de la Reial Séquia de Montcada, i el segon, va ser la nostra col·laboració en el *Pla d'Acció Territorial sobre l'Horta de València* (PATH). El primer element, ha estat durant anys una ininterrompuda i valuosa experiència etno-agrària; el segon, fou un estudi interdisciplinari de paisatge a gran escala concentrat en un espai reduït de temps. La barreja d'aquests dos inputs —dues òptiques de paisatge diametralment oposades—, de retruc ens va proporcionar una privilegiada mirada a doble escala d'aquest territori. Fruit d'aquesta mirada, i dins de les nostres possibilitats de reflexió i acció directa, ens plantejarem que la difusió dels sabers tradicionals de l'Horta al conjunt de la societat metropolitana era inajornable.

Així, situant-nos més a prop en el temps, es podria dir que la part formal i més visible d'aquest projecte sorgeix durant l'any 2011, quan des de la recent constituïda **Fundació Assut**, valorem la necessitat urgent de crear una potent eina de difusió multimèdia, que eduque, revaloritze i done a conèixer al gran públic els paisatges tradicionals de l'aigua de l'Horta de València, però des d'una vessant el més divulgativa possible. Es obvi, també, que el rerefons d'aquesta iniciativa és el d'ocupar una espai inexistent a la xarxa, on des del rigor acadèmic, però amb un llenguatge senzill i uns plantejaments epistemològics renovadors, existira un instrument multimèdia útil i eficaç en la protecció del patrimoni cultural i paisatgístic de la ciutat i horta de València.

- Imaginem que la versatilitat del medi i el concepte tan dinàmic del qual ens parles, ara per ara, haurà ampliat el vostre horitzó inicial?

Sí, per descomptat, és evident que el plantejament d'obligar-nos a conceptualitzar els coneixements d'una manera més *didàctica* i les amples possibilitats divulgatives que ens ofereix Internet han eixamplat moltíssim els nostres horitzons inicials. Tanmateix, malgrat la important feina feta i el temps transcorregut, ens trobem encara en un estadi bastant inicial. Cal explicar que la definició i disseny d'aquesta web ha sigut un procés molt complex i feixuc, no només respecte l'estructuració i selecció de continguts —adaptant-los

a la nostra concepció holística del paisatge, sinó també, en el desplegament de la seua arquitectura multimèdia. Aquesta última ha estat possible gràcies al software fet a mida que ha posat al nostre abast l'empresa Xip Multimèdia, a qui també tenim que agrair les contínues suggerències, millores i ajustos en la manera de mostrar i desenvolupar els continguts d'una manera el més adient possible dins l'*ecosistema* digital.

Reg de parcel·les a l'horta. Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

Tot plegat, aquesta feina conjunta de col·laboració acadèmica i tècnica ens ha permès, a través d'un seguit d'aplicacions i distints llenguatges —textuals, gràfics, audiovisuals, etc—, anar oferint tota la informació d'una manera el més atractiva, útil i dinàmica possible.

Però és precís reconèixer que tot aquest esforç en el desplegament dels continguts inicials, no ha tingut encara la seua translació total sobre les xarxes socials. Per això, sense descurar la importància d'afegir de mica en mica continguts nous, a hores d'ara estem centrats en el desplegament de possibles eines i aplicacions 2.0 que ens ajudem a millorar en aquesta qüestió transcendental. Un bon exemple és el canal de vídeo que varem crear fa uns mesos a la plataforma [VIMEO](#) on, a més d'exhibir alguns dels nostres materials audiovisuals, també oferim una selecció d'altres vídeos a nivell mundial sobre els paisatges culturals de l'aigua.

Així doncs, malgrat haver-se completat satisfactòriament aquesta primera etapa de treball sobre la web, el projecte està lluny d'haver assolit tots els seus objectius i presenta un horitzó de possibilitats encara molt ample.

Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

- Ens parlaves que una de les vostres aspiracions era la de donar a conèixer els valors del paisatge de la séquia de Montcada i per extensió de l’Horta. Aleshores, la vostra web es planteja com un portal fonamentalment per a fora de València, doncs imaginem que a València aquestos valors seran ben coneguts?

No, res més lluny de la realitat. Precisament, el primer objectiu en la promoció i difusió dels valors lligats als paisatges culturals de l’aigua d’aquesta comarca sempre ha sigut arribar al seu veïnatge.

L’Horta, receptacle d’un dels darrers paisatges de gran horta periurbana d’origen mil·lenari a la Mediterrània, continua sent a hores d’ara un territori profundament desconegut pel conjunt de la societat metropolitana que l’habita. Les causes d’aquesta ignorància són nombroses, dilatades en el temps i d’una gran complexitat, però obvies, quan es fa un ràpid cop d’ull a l’actual articulació espacial de la ciutat de València i les seues rodalies i s’observa el l’alt grau de desconeixement dels seus habitants sobre els *vells* paisatges de l’aigua existents dins el seu rerepaís. Alguns investigadors com el geògraf Josep Vicent Boira, s’han atrevit a parlar de l’existència d’una “nítida fractura interior, social y cultural entre la ciudad de València y su área periurbana, la huerta” des de segles arrere. Siga com siga, no és una situació excepcional en el marc regional europeu, on la majoria d’aquestes grans hortes periurbanes han desaparegut o es troben en un estat de franca regressió i desintegració

- Bé, sembla doncs que estem encara lluny de la fase inicial d’estima social, tal volta es deurién rebutjar, inicialment, alguns estereotips folklòrics de l’horta?

Encara que comparteixo el fons de la vostra apreciació inicial, potser, matisaria una mica aquest comentari sobre estar encara lluny d’una fase d’estima social respecte a l’Horta. Les mobilitzacions ciutadanes dels darrers anys —i no parle només de la *Iniciativa Legislativa Popular* per l’Horta, o de les nombroses esmenes ciutadanes al *Pla d’Actuació Territorial de l’Horta* (PATH) enllestit des del govern autonòmic—, indiquen un important interès i sensibilitat respecte la seua protecció.

Imatge bucòlica de l’Horta de València. 1918. Font: Arxiu Levante-EMV.

A més a més, cal dir, que en un estat d'empobriment gairebé absolut del teixit social vinculat a l'agricultura tradicional de la comarca, els llauradors, sobretot els més vells, són els grans “culpables” del manteniment de mil·lers de fanecades que sobreviuen a una possible urbanització. Front l'abandó de moltes terres, també existeix el conreu i cura insistent de moltes altres, que sense estar desvinculades d'una lògica finalitat econòmica, reben un alt component afectiu. Tampoc és menyspreable el conjunt d'iniciatives de distints grups de població més jove que estan intentant reactivar el conreu de moltes terres abandonades i traure rendiments agraris positius a través de l'exportació o de la producció de verdures o altres espècies vegetals ecològiques.

Com bé suggeriu, és necessari rebutjar frontalment alguns dels estereotips més arrelats sobre la cultura tradicional de l'Horta. Sobretot, perquè seguint el fil de l'encertat anàlisi i comentaris de Josep Vicent Boira sobre aquesta qüestió, en la mesura en que s'accentua l'ús promiscu d'una caricatura distorsionada i enyoradissa de la “ruralitat” de la capital valenciana —eixe *espai rural domesticat, ajardinat, bucòlic*—, més s'incrementa el seu alt grau de destrucció. Caldria assenyalar també, que tant perillós és aquest arrasament del paisatge tradicional de l'Horta, com la pretensió de la seua salvació incondicional, sense cap mena de reflexió ni anàlisi rigorós. En paral·lel a les agressions constants a aquest territori, des de fa moltes dècades arrosseguem un excés de “salvaments” de l'Horta, on la veu, la cultura real, els problemes i els interessos de la

família llauradora —veritable principal constructor del paisatge tradicional— han quedat relegats a un segon plànol, o, simplement, ignorats del tot. Les visions benintencionades postmodernes de l'Horta, des del saló o des del cotxe, no ajuden gaire a resoldre la seua problemàtica. Parafrasejant al recent desaparegut Miquel Barceló, és possible imaginar uns llauradors sense horta, però no una horta sense llauradors. Entre altres qüestions de relleu, si no resollem la situació de pèrdua constant de les plusvàlues agràries de les famílies de llauradors i la situem en el centre del problema de manteniment d'aquests paisatges culturals, estem obviant allò més transcendental.

- I els polítics, quin paper han assolit fins ara?, existeix legislació ferma?

És evident el alt grau de responsabilitat que els polítics tenen en la desintegració i destrucció de l'Horta. Però generalitzar i fer-ho extensible a tothom, em semblaria injust i desencertat. Al cap i a la fi, els polítics són també un reflexe d'una part important del conjunt de la societat. Front a les responsabilitats polítiques directes en molts municipis respecte el procés especulatiu de sòl i la urbanització subsegüent, també s'ha de dir que la majoria de governs locals arrosseguen el problema crònic d'una manca d'autonomia financera. Sens dubte, aquestes són qüestions

de pes en la presa de decisions finals sobre les polítiques de gestió del territori municipal.

Partidor a les llengües del Puig i Puçol. Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

La L'absència d'una legislació ferma és també un factor important, però no decisiu, com demostra l'elevat nivell d'incompliment de moltes administracions locals respecte la protecció, vigilància i rehabilitació del seu patrimoni cultural i mediambiental, que dictamina l'ordenament de l'administració autonòmica o el PGOU de torn. S'ha de dir també, que existeix un farragós laberint administratiu de competències entre les distintes administracions local, provincial, autonòmica, estatal i europea que no acaba d'aclarir com,

quan i qui ha d'exercir la vigilància del territori en temes de paisatge. I finalment, una llei sense reglament d'aplicació, sense pressupost i sense un suport i complicitat del conjunt de la ciutadania, no serveix de molt. En el cas de l'Horta, semblava que el PATH seria la clau de volta legislativa que ompliria el buit legal en la protecció formal i directa d'aquesta zona metropolitana, però la seua aplicació, cada dia sembla més difícil, atés el silenci administratiu i polític del govern valencià.

- Per què cal, doncs, emprendre accions per a reivindicar la necessitat socioeconòmica i mediambiental de l'Horta? I si es cau, què deuríem fer els professionals del patrimoni? Quina deuria ser la nostra tasca?

Aquesta és una bona pregunta que ja en la seua formulació porta implícita part de la resposta i ens situa en un escenari de protecció de l'Horta més realista i contemporani. Es tracta d'una qüestió fàcilment *entenable* si observem els nous paradigmes d'eco-desenvolupament que reclama el marc normatiu de la Llei europea del Paisatge per a les distintes àrees o espais urbans de la Unió Europea.

A València i la seua comarca, més que una opció de possible futur, aquest és un camí irrenunciable, donada la profunda crisi multisistèmica que acull el seu territori. Les efectistes polítiques urbanes d'aparent lluentor i *glamour* postmodern practicades durant els darrers anys arreu de la seua àrea metropolitana, amb un promiscu malbaratament de

les finances públiques i la presència incontestable d'un monoconreu urbà de *la rajola*, obliguen a fer un nou replantejament.

Cal emprendre un seguit d'accions constants i coordinades entre els distints agents socials, econòmics i polítics, per reivindicar el paper transcendental a nivell socioeconòmic i mediambiental de l'Horta. Perquè la ciutat de València, cor i nucli principal d'aquesta comarca, no tindrà un futur equilibri eco-cultural, si no recupera les seues resiliències perdudes respecte l'horta i espais rurals que l'envolten. S'ha de perseguir un nou model de ciutat, on el seu espai immediat o perifèria, l'horta, actue com rebost de proximitat i referent medi-ambiental de qualitat, a través de les seues coordenades culturals tradicionals. Sent, a més a més, referent d'un territori metropolità que estímul la multiplicitat de distintes funcions econòmiques urbanes dins un renovat model polític, social, cultural i econòmic basat en l'eco-desenvolupament. Sens dubte, el metabolisme social dels distints paisatges culturals de l'aigua de l'Horta de València, ha de ser un dels principals referents del nou canvi territorial.

Respecte els professionals del patrimoni, hauríem també de fer canvis significatius en la nostra manera de ser i actuar sobre el territori. En primer lloc, és precís entendre i acceptar que el tradicional patrimoni històric només és una part del gran trencaclosques que forma el patrimoni cultural

de l'Horta. En el cas del nostre col·lectiu, el dels arqueòlegs, per arribar a aquest raonament en primer lloc cal abandonar l'asèptica visió professional i metodològica vinculada a l'*Arqueologia de Gestió*, per recuperar o incorporar elements d'interpretació que ens vinculen més a una *arqueologia crítica* i compromesa amb la societat. L'arqueologia que s'agafa única i estrictament a les interpretacions funcionals dels contextes i artefactes històrics, acaba perdent la seua funció social com a ciència històrica, i el que és més important, perd el seu sentit com a eina de transformació social, ja que actua com a mecanisme de reproducció del poder hegemònic i perd de vista tot el seguit de passats negats i alternatius possibles.

No es tracta tampoc de renunciar a qüestions de mètode o formació tècnica necessàries en el dia a dia de la praxis arqueològica, sinó d'incorporar en paral·lel una base epistemològica que ens aporte una necessària *higiene intel·lectual*, i aproxime a la base dels distints problemes i desafiaments de la nostra societat actual. Cal interrogar-se de manera regular sobre el valor educatiu i ús didàctic del patrimoni històric que treballem, ja que un dels objectius primordials de la salvaguarda del patrimoni cultural —material o immaterial— és el de tenir una concepció crítica del nostre passat, que pugui afavorir la formació democràtica de la ciutadania.

En segon lloc, i al fil del que ja hem exposat, aquest patrimoni cultural és inabordable si no s'apleguen a treballar juntes algunes de les diferents disciplines acadèmiques i sabers professionals i culturals que treballen sobre el territori. Es a dir, historiadors, arxivers i arqueòlegs necessitem de l'estreta col·laboració de geògrafs, antropòlegs, arquitectes, enginyers agrònoms, etnòlegs, enginyers de camins, biòlegs, ambientòlegs, etc., per poder enllestir projectes d'acció patrimonial cultural de garanties sobre qualsevol espai. La concepció holística a l'hora d'entendre els paisatges culturals no és una opció qualsevol, és una necessitat de primer ordre.

- Vegem per tot el que ens dius, aquest projecte no és només una eina de divulgació, sinó que a més busca la reflexió i la implicació de tots els agents: el professionals, els polítics i la societat mateixa. Esteu d'acord amb la idea de que si tots el nostres debats només es queden al nostre cercle serveixen de ben poc i que la demanda ciutadana és quasi l'única solució de futur per al patrimoni ara que, malauradament, lo públic es va difuminant?

Si, es clar, comparteixo eixa opinió. Els debats sobre el patrimoni han d'eixir dels cercles reduïts i buscar altres preguntes i respostes en el conjunt de la societat.

És interessant, però, preguntar-se el per què d'aquesta situació. Aquest fenomen de no "ventilar" les nostres

reflexions en públic és un procés de contracció de la disciplina en ambients exclusivament universitaris i professionals, cosa que ha passat en moltes altres especialitats acadèmiques. Crec que això, en una gran mesura, respon a una dinàmica més global que té a veure amb la desconexió de la funció social de moltes activitats professionals; i per mi, aquesta desconexió es deu sobretot a la pèrdua de consciència de classe.

Pont al canal principal de Montcada. Fotografia antiga. Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

Durant moltes dècades, una part important de l'arqueologia efectuada des de la universitat o des de l'acció purament professional, no s'ha preocupat per traslladar a la ciutadania una manera crítica d'interpretar el passat respecte el seu present. Altres disciplines com l'antropologia, l'etnologia o la didàctica de les ciències socials, des del constructivisme si han trobat camins o maneres d'enganxar el passat i el present de la societat actual. En donar l'esquena l'arqueologia a aquesta possibilitat, l'ha fet perdre pas i capacitat d'entendre la desintegració dels patrimonis històrics tradicionals front al discurs hegemònic dels patrimonis transmesos pels mitjans de comunicacions de masses. Tampoc l'arqueologia ha estat atenta a la connexió amb els patrimonis “informals” del passat amb el present, ni a l'aparició d'altres patrimonis culturals provinents d'altres països que han desplaçat i erosionat la cultura local. Tot plegat, si volem rescatar part de la informació d'aquest passat local, l'haurèm de reinterpretar i saber reubicar en les coordenades culturals actuals.

Crec que la pregunta no seria tant, quin futur per al patrimoni, sinó si els professionals del patrimoni serem capaços de reciclar-nos i revisar d'una manera crítica la nostra base formativa. I això, ens hauria de conduir a revisar la idea mateixa de què entenem per patrimoni, que per a mi, és un dels grans reptes que tenim per davant els professionals de la Història.

La manera com nosaltres tenim de treballar en aquest projecte des d'una mirada crítica, consisteix en incorporar

sempre la visió i sabers dels protagonistes del territori en les nostres reflexions i accions. Així creem un procés de treball que s'alimenta contínuament de reflexió-acció-retorn de les persones implicades, i això ens permet no quedar-nos aïllats en el nostre discurs.

Font: web *Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada*

- Per a finalitzar, has parlat de conceptes històrics, antropològics, patrimonials, agrícoles, econòmics i fins i tot biològics. És possible, veritablement, abordar des de múltiples visions i aproximacions un fenomen con aquest o allò de la interdisciplinarietat és tan sols una bella paraula?

Si, per descomptat. En arqueologia tenim bons exemples de projectes o accions territorials interdisciplinaris —com la intervenció del [Piano Regolatore di Roma](#)—, que han donat excel·lents resultats. El mateix PATH de l'Horta, pràcticament coetani d'aquest exemple italià, fou un bon botó de mostra del potencial que pot oferir un treball interdisciplinari de paisatge escomès per un ample ventall de disciplines.

També és veritat que molts dels projectes que tenen aquesta qualificació no són realment interdisciplinaris, en la mesura que els nivells de decisió dels distints membres són molt desiguals i produeixen desequilibris en la concepció inicial, procés de treball i resultats sobre el territori. Existeix a hores d'ara, un sector molt significatiu de la comunitat acadèmica, científica i professional que encara jerarquitzava el treball col·lectiu en la presa de decisions.

La meua experiència personal sobre els projectes interdisciplinaris de paisatge és que al principi, no són processos fàcils ni immediats en la seua resolució, i és necessària una política d'equilibris i que els membres dels

equips compartisquen de partida una mínima base d'enfocament epistemològic respecte al discurs eco-cultural. Després hi ha haurà una discussió més o menys llarga sobre els matisos, metodologia i maneres d'anar implementant les fases del projecte.

Tal és la importància del concepte d'interdisciplinarietat actualment, que dins de les línies d'actuació dels projectes que es presenten a les subvencions dels fons estructurals de la Unió Europea per a l'horitzó 2014-2021, és condició *sine qua non*.

Volem agrair la amabilitat d'Ignasi Mangué per respondre a les nostres qüestions al mateix temps que al conjunt de la Fundació Assut, dirigida per Vicent Sales Martínez, que ha materialitzat aquesta web, “[Els Paisatges Culturals de la Séquia de Montcada](#), de segur marc de referència imprescindible per molt temps de tot allò que envolta el patrimoni, la cultura, la economia agrícola i la ecologia de l'Horta de València.

LA LINDE

Revista digital de Arqueología Profesional
Nº2 / enero 2014
Valencia

Edita:

[FORMARQ Formación en Arqueología](#)

[Gabinete de Arqueología Algarra y Berrocal](#)

Directores:

Paloma Berrocal Ruiz
Víctor M. Algarra Pardo

Coordinador de la web
Carlos Russo

Colaboradores

Miguel Mezquida Fernández, sección Arqueología de la Guerra Civil

Antonio Vizcaíno Estevan, sección Arqueología Pública

Francesc-Xavier Duarte Martínez, sección de Arqueología de Gestión

Diseño logo de La Linde

Assad Kassab

ISSN: 2340-3500

Distribución digital libre en <http://www.lalindearqueologia.com>

Está permitida la reproducción total o parcial de los trabajos citando la procedencia

Para contactar, recibir información o presentación de publicaciones enviad un correo electrónico a lalindearqueologia@gmail.com